



ZPRÁVODAJ

Obce Černousy

Květen / 2020

<http://cernousy.cz>

<https://www.facebook.com/Obec-Černousy>

Občasník obce Černousy. Své připomínky a náměty na články adresujte na Obecní úřad Černousy, nebo na: pecoufal@seznam.cz, Petr Coufal, tel.: 725 716 576.

Slovo Starosty

Dobrý den,

máme za sebou více než měsíc nouzového stavu, který pro nás všechny znamená určitý druh zákazů, omezení a doporučení, které schvaluje a uvádí v účinnost vláda ČR. Tyto opatření mají samozřejmě dopad i na chod obce, kde se například upravila pravidla pro konání zastupitelstev obce apod. Naštěstí se pomalu začínají věci vracet do normálu, tak doufáme, že nebudeme přešlapovat na místě.

Ve středu 22.4.2020 proběhlo zastupitelstvo obce, kde se mimo jiné schválila oprava komunikace v Polních Domcích a to úsek od Olšovečku na křižovatku k myslivecké chalupě v délce 0,5 km.

Co se týče našich zaměstnanců a VPP, pracují bez omezení po celou dobu vyhlášení nouzového stavu. Po vzájemné dohodě s Úřadem práce se daří držet počet pracovníků VPP na počtu 3, ale pouze do 31.8.2020, dál zatím nevíme.

Pokud bude někdo potřebovat dát nebo doplnit dezinfekci na ruce nebo roušku, na OÚ máme pro naše občany k dispozici. Děkuji všem, kteří respektují a dodržují nařízená opatření. Přeji všem, aby se vzniklá situace vrátila co nejdříve do normálního stavu.

Miroslav Richter, starosta



Blahopřání

V květnu slaví své narozeniny **16** našich občanů a občánek a v červnu jich oslaví své narození **15**.

Všem přejeme vše nejlepší, hodně zdraví a spokojenosti do dalších let.



Narozeniny **v květnu** slaví paní a slečny: Daniela Konkusová, Stanislava Štrbáková, Marie Divišová, Vlasta Litošová, Jana Ferencová, Sarah EbRampti a Pavlína Pražáková.

Pánové a chlapi: Jaroslav Kapras, Josef Miko, Karel Kroupa, Tomáš Hloužek, Vladislav Ondřejík, František Soukup, Jan Grulo, Samuel Feri a Marek Vološín.

V červnu budou slavit dámy: Hana Chowanieciová, Iveta Ivičiová, Světlana Motruková, Michaela Zikmundová, Tereza Ferencová, Aneta Richterová, Zina Tůmová a Alice Kopřivová.

Pánové: Vladimír Keller, Tomáš Vnouček, Miloš Davídek, Olexandr Motruk, Jiří Školák, Milan Rusňák a Marek Kopřiva.

Všem ještě jednou hodně zdraví a spokojenosti.

(Pokud si nepřejete zveřejňovat své nebo jména svých dětí, oznamte to na obecním úřadu.)

Obecní zastupitelstvo

Zasedání obecního zastupitelstva č.1 / 2020 svolal starosta obce Miroslav Richter v době nouzového stavu, za podmínek dodržování ochrany proti šíření viru C19, k projednání nezbytně nutných a neodkladných záležitostí, dne 22.4.2020. Zastupitelé se sešli v plném počtu devíti a starosta jim poděkoval za jejich zodpovědný přístup.

Projednáno a schváleno bylo: Schválení závěrečného účtu obce Černousy včetně přezkoumání hospodaření obce za rok 2019, schválení účetní závěrky obce Černousy a ve výběrovém řízení byl vybrán zřizovatel opravy místní komunikace Černousy Polní Domky, společnost SILKOM spol.s.r.o. za nabídkovou cenu 1.190.549,- Kč.

Usnesení ze zasedání si můžete přečíst na úřední desce před OÚ a na webových stránkách obce <http://cernousy.cz>.

SVOZ NEBEZPEČNÉHO ODPADU

Sobota 23. května 2020

Upozorňujeme naše občany, že se mohou zbavit odpadů, které nelze skladovat. Tekuté odpady můžete odevzdat pouze v uzavřených nádobách. Podnikatelé a firmy zaplatí plnou cenu dle sazebníku. Seznam odpadů, které můžete odevzdat najdete na vývěškách a na el. stránkách obce.

Rozpis svozu

Boleslav – křižovatka u mostu - - - - - 8:00 – 8:15

Ves – hospoda - - - - - 8:20 – 8:35

Obecní úřad - - - - - 8:40 – 8:55

Černousy – hospoda - - - - - 9:00 – 9:15

Využijte možnost, kdy obec hradí likvidaci odpadů, která je jinak finančně náročná.

SVOZ OBJEMNÉHO ODPADU

Sobota 23. května 2020

Upozorňujeme naše občany, že se mohou zbavit: **Objemný odpad** je starý nábytek, čalouněný či plastový nábytek, postele, matrace, podlahové krytiny, koberce, peřiny, dětské autosedačky, dřevo.

Objemný odpad jako např. skříň či postel je nutné nejprve objemově upravit, tj. rozdělat či rozložit na desky. Tyto odpady budou přijímány pracovníkem obce na svozovém místě zdarma.

Upozornění: sedadla z aut na sběrném místě neodebíráme !!!

Svozové místo: Černousy – bývalá pískovna nad panelovým domem - - - - - 08:00 – 11:00

Ukončení provozu ordinace praktické lékařky v Černousích

Věc: výpověď z nájmu

Podávám výpověď z nájmu prostor na adrese Černousy 47 a to z následujících důvodů:

V těchto prostorách není možná plná praxe praktického lékaře,

- mám zakoupený nový ekg přístroj, který nelze v této ordinaci připojit,

- podávání infusní terapie pro minimální prostory není možné,

- pacienti z Černous a spádového okolí se dostávají v akutních případech do kterékoliv z mých dalších ordinací a páteční ordinaci využívají většinou pacienti mimorajónoví.

- z důvodů nárůstu administrativy a hygienických opatření, které musí lékař dodržovat je logisticky tyto nařízení velmi obtížné někdy téměř nemožné dodržovat.

Pro pacienty s pohybovými obtížemi apod. mám zavedenou návštěvní službu.

Dle smlouvy podávám výpověď s ukončením provozu k 24.7.2020

24.4.2020

MUDr. Viera Holečková

Černouský kvíz

Správná odpověď z minulého kvízu: Nejlepší honec na fotce z naháňky v roce 1981 je Václav Doubrava. (Fotku nám zapůjčil Rudolf Štrbák – děkujeme!).

Do uzávěrky tohoto vydání nám bylo doručeno několik správných odpovědí z kterých byl vylosován výherce, a tím se stala **paní Marcela Bradáčová.**

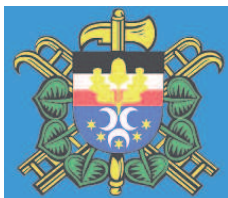
Blahopřejeme! Poukázku na nákup zboží v hodnotě **100,- Kč** v obchodu se smíšeným zbožím paní Ireny Vokurkové si může vyzvednout na OÚ.

Otázka dnešního kvízu: Kdo jsou ti dva sousedi debatující u plotu v roce 1965?

Své odpovědi pošlete na e-mail: pecoufal@seznam.cz nebo SMS zprávou na tel.: 725 716 576 (nezapomeňte uvést i své jméno), **můžete ji sdělit i osobně Petru Coufalovi.**

Výherce, který bude vylosovaný ze správných odpovědí, získá poukázku na nákup zboží v hodnotě **100,- Kč** v obchodu se smíšeným zbožím paní Ireny Vokurkové v Černousích.





Sbor dobrovolných hasičů Ves

Dobrý den vážení čtenáři,

ohledně mimořádných událostí v naší obci byl zásah č.2/20, dne 23.2.2020 ve 20:30 byl operačním důstojníkem HZS-LK vyhlášen poplach - pád stromu přes komunikaci ve směru Ves - > Andělka . Druhý výjezd byl na zavolání starosty obce 6.4.2020, jednalo se o dohašení požáru chaty v lese v horní části Černous. V březnu měla proběhnout Jarní hasičská zábava, bohužel

kvůli současnému virovému stavu jsme byly nuceny zábavu zrušit. V průběhu dubna bylo naplánované námětové cvičení s názvem VODA 2020. Mělo se jednat o prověření starosty a výjezdové jednotky, schopnosti a znalosti zvládat krizové situace při povodních na popud Libereckého kraje. Bohužel i toto cvičení bylo kvůli současnému stavu zrušené. Jak je tedy vidět, tak bychom se vážně nenudili, jenže nám současná situace nedovolí žádnou činnost. V nejbližších dnech by se mělo konat pálení čarodějnic, Kácení máje a sběr železného šrotu. Pálení čarodějnic se určitě konat nebude. Ohledně kácení máje vás budeme včas informovat zda-li proběhne, jestli nám to vláda dovolí. Co se týká sběru železného šrotu tak o datu vás budeme včas informovat. V době krizového stavu proběhlo zhruba 100 brigádnických hodin, kdy Paní Michaela Zikmundová šila roušky pro širokou veřejnost. Ušila jich něco kolem 300 kusů, za to jí patří velké díky. Připomínám že všechny akce, činnost a zásahy můžete sledovat online na facebookových stránkách. sdh Ves (obec Černousy).

Marek Zikmund, starosta SDH Ves



Obec Černousy se připojuje k poděkování paní Michaela Zikmundové ale také všem ostatním, kteří pomáhali a pomáhají v boji s pandemií za to, že i díky Vaší práci se budeme moci brzy vrátit do normálního života.

Bába bylinářka



Křídlatka japonská

V poslední době se hodně mluví o lymeské borelióze, která trápí poměrně hodně lidí. Projevuje se hlavně únavou a bolestí kloubů. Doposud se spojovala borelióza s rostlinou štetka planá . Pak ale bylinkáři začali mluvit o "té" křídlatce, která má kupodivu větší antibiotický účinek na boreliozu než štetka. A z obávaného vysoce invazivního plevelu se v tu chvíli stává vyhledávaný hrdina (který notabene nemá ani žádné bodce jako třeba rakytník řešetlákový či ostropestřec :)).

Vykopáváme kořeny po té, co rostlině opadají listy (měsíc listopad). To je období, kdy jsou kořeny nejsilnější.

Pro účely čaje (nálevu nebo i krátkého odvaru) sbíráme listy.

Účinky rostliny

- borelióza - neuroprotektivum (ochranný účinek na mozek a periferní nervy) • antibiotikum, antibiotický účinek (obsahuje účinnou látku emodin, je účinná i proti zlatému stafylokokovi) • antivirotikum, proti virům • antiparazitum, proti parazitům • antimykotikum - protiplísňový účinek • tlumí bolest - analgetický účinek • imunostimulans, posílení imunity (imunomodulace) • antitusikum - proti kašli a na chronický zánět průdušek • astma, antiastmatikum (obzvl. ve formě odvaru) • posílení jater (hepatoprotektivum) • antidiabetikum (léčba cukrovky posílením slinivky břišní) • hypolipidemikum - snižuje hladinu krevního tuku cholesterolu! (obsahuje resveratrol) • hemostyptikum (zastavuje krvácení v trávicím traktu nebo různé špatně se hojící stékající hematomy), paradoxně má ale antiagregační účinky, takže brání tvorbě krevních sraženin v krevním řečišti (infarkt myokardu, cévní mozková příhoda) • antioxidant (prevence rakoviny) • protirakovinný účinek (prevence rakoviny, zpomalení růstu rakoviny - antineoplastický a antimutagenní působení) • antihypertenzivum, vysoký krevní tlak (obsahuje emodin) + vazodilatační účinek (roztahuje cévy) • prevence, léčba aterosklerózy • kardioprotektivum (posiluje srdce) • proti zácpě (laxativum) • diuretikum (močopudný účinek) • lupénka (antipsoriatikum) • cholelitiáza (žlučové kameny) •

Něco z historie

V této části Vám přepisujeme články z nádherné publikace „Černousy ... Jak šel život v obci do roku 1940“, autorů pana Güntera Krause a Petra Krause, kterou nám darovali a je k nahlédnutí na OÚ.

Lesní hospodářství a myslivost na polesí Černousy a Habartice.

Lesní porosty Habartic zabíraly až do dělení plochu 76,27 ha. Od roku 1800 patřily tyto lesy k frýdlantskému panství vedené hrabětem Kristiánem Filipem Clam – Gallasem. Z této plochy 76,27 ha , patřilo 10,12 ha Antonínu Pohlovi a 2,44 ha Paulu Moserovi. Zbytek se rozdělil mezi více vlastníků. Také pozdější majitel, Clam – Gallas, později pak princezna Auerspergová, měla na Habarticích les o výměře 66,18 ha.

Největší souvislou plochou lesa byl *Kühbusch*, východně od silnice k Frýdlantu. Další větší souvislou plochou byl *Brückberk*, severně od silnice na Háj, a pak ještě *Pfaffenhau*, jižně od silnice do Černous.

Lesy byly většinou smrkové s vysazenými borovicemi, modřiny a buky. Duby byly pouze na okrajích lesů a byly druhořadé stejně jako lípy. Lesní práce obstarávaly Habartice. Správa Auerspergových lesů byla v Černousích, jelikož si Habartice nemohly dovolit držet vyučeného lesníka. Těžba dřeva se skládala většinou z prořezávky, byť i starších stromů. Ve většině lesa rostlo borůvčí.

Prořezávka začínala vánočními stromky, následovaly tyčky k různým účelům (k popínavým fazolím, rajčatům apod.). Po tyčkách následovaly stojiny k lešení pro stavebnictví nebo rovněž na chmelnice, kam byly dopravovány železnici. Nemocné nebo suché stromy byly použity jako palivové dřevo. Prvotřídní dřevo, stromy určeny pro stavebnictví nebo truhlářství se směly kácet pouze mezi 24. prosincem a 6. lednem při ubývajícím úplňku měsíce, kdy se dříví již neměnilo. To byla také poslední těžba dřeva.

V okolí byl také čistě bukový les, tzv. *Ziegerücken* v čermouském polesí při Dubovém rybníce, který se nemohl použít jako užitkové dřevo, jelikož 80% stromů bylo zasaženo bleskem. Zvláštností byla lípa rostoucí nedaleko východní brány černouského zámku. Z jednoho pařezu vyrůstalo sedm stejně silných kmenů.

K lesnímu hospodářství patří rovněž myslivost.

Až do rozdělení bylo právo honitby v rukách frýdlantského panstva. Do poloviny 20-let měl honitbu *Kühbusch* pronajatou Anton Pohl. Západní část Habartic jako i černouský revír byly pronajaty baronu Liebigovi. Po roce 1938 si tuto část pronajal Rudolf Bergmann.

Tolik ze vzpomínek Viktora Simma, posledního lesnického adjunkta. Zabýval se většinou lesním hospodářstvím. Myslivost byla až druhořadá. Jako lesnický učeň trávil většinu času na Bulovce a v Černousích. Jeho učitel, polesný a dipl. lesní ing. Alfred Hub, byla kapacita ve svém oboru.

Jméno Hub bylo ve 30. letech synonymem pro hajného nebo jinak vysoce postaveného úředníka v Clam – Gallasovských lesích. V nich byla zaměstnána prakticky celá Hubova rodina.

O stavu zvěře v lesích je víc než vypovídající nepatrný novinový článek z *Friedländer Zeitung* (Frýdlantské noviny) ze dne 4. listopadu 1912. Z něj se dozvídáme, že se hrabata Clam – Gallas a Hartig s knížaty Rohanem a Lobkowitzem ve dnech 28. října účastnili honu v Boleslavském a 30. října v Černouském revíru. Společně ulovili v Boleslavi 100 zajíců, 126 bažantů, 12 srn, 30 králíků. V Černousích bylo uloveno 155 zajíců, 140 bažantů, 8 srn, 13 králíků, 12 koroptví a 1 sluka. Celkem tedy ulovili tito čtyři střelci v obou dnech 597 kusů zvěře.

Obrázky ze starých časů

Vážení čtenáři, v této rubrice Vám otiskujeme obrázky a fotografie z historie naší obce. Pokud máte doma nějakou fotku z dob minulých, budeme velice rádi, když nám jí zapůjčíte k otisknutí. **Tentokrát hájenka v Černousích kolem roku 1914.**

Foto: www.frydlantsko.com





AKCE: **INFORMATIVNÍ ROZBOR PITNÉ VODY**

TRVÁNÍ: 1. 3. - 16. 6. 2020

URČENO: pro občany využívající individuální zdroje (studny, vrty)
k zásobování domácností pitnou vodou

Rozsah rozboru odpovídá vybraným ukazatelům vyhlášky č. 252/2004 Sb.,
v platném znění, dle přílohy č. 5, tabulky A z kráceného rozboru:

- Escherichia coli
- Enterokoky (Intestinální enterokoky)
- Amonné ionty
- Dusičnany
- Dusitany
- TOC
- pH
- Železo
- Tvrdost (Ca+Mg)



CENA: **750,- Kč s DPH** (620,- Kč bez DPH)

+
Rn

Zároveň nabízíme ve zvýhodněné ceně radiologický ukazatel **RADON**, nyní za
200,- Kč s DPH (165,30 Kč bez DPH). Cena mimo akcí je 330,- Kč bez DPH.

Kompletní rozsah **KRÁCENÉHO ROZBORU** podzemní vody dle vyhlášky č. 252/2004 Sb.,
přílohy č. 5, tabulky A, v platném znění nabízíme s 10% slevou.

- rozbor bez ovlivnění povrchovou vodou - **1 252,- Kč s DPH** (1 035,- Kč bez DPH)
- rozbor s ovlivněním povrchovou vodou - **1 470,- Kč s DPH** (1 215,- Kč bez DPH)

Cena zahrnuje výsledkový akreditovaný protokol o zkoušce včetně posudku,
zaslání protokolu e-mailem.

Pro rozbor je nutné vyzvednutí vzorkovnic na pracovišti Zdravotního ústavu.

Nejbližší pracoviště včetně provozních hodin najdete na **www.zuusti.cz**
nebo volejte naši zákaznickou linku **844 06 06 06**.



Jsme Vám k dispozici na 32 pracovištích v 9 krajích ČR.

Vaše příspěvky

Rada bych touto, byť neobyčejnou cestou požádala o všechny sousedy a projíždějící řidiče naší vesnice o velkou míru tolerance, obezřetnosti a pozornosti. Prosím....dodržujte v následujících týdnech min rychlost v okolí našeho domu. Chovám kačenky indického běžce....každá kačenka má svého kluka, je jaro a nejkrásnější období, které chovatel zažívá. Kačenky u nás jsou součástí rodiny a tak jim chci samozřejmě dopřát. Občas ty mrchy hledají slimáky, larvy a vajíčka mravenců tak vehementně, že i přes mou ostrážitost se často stane, že přijdou k silnici a co hůř i na ni a za ní. **PROSÍM, ZPOMALTE** u nás a radši se s dětmi kouknete, jak si štrádují. Oni jen přejdou na louku za tím malým červíkem, kterého vidí jen ony.

Moc děkuji Javůrková Dana.



Vážené starostky, vážení starostové, milí přátelé,

je neděle večer a nastal čas vám napsat pár slov. Snad čtení těchto řádků nesebere příliš mnoho vašeho času, ale mě už šestý týden po sobě přináší možnost zamyslet se a ohlédnout za uplynulými dny. Už si nedokážu přesně vybavit atmosféru před šesti týdny, ale v paměti mi zůstaly obavy a odhodlání. Obavy spojené s tím, zda novou situaci jako lidé, země, kraje a obce společně zvládneme a odhodlání udělat vše potřebné, co bude v našich silách, aby se neopakovaly scénáře, kterými nás zásobovala média ve zpravodajstvích z jiných zemí.

Podle posledních čísel se nám to společně podařilo. V Libereckém kraji narostl počet pozitivně testovaných osob za poslední týden ze 191 na 194 osob a ve vzorku více než 1500 testovaných zaměstnanců pobytových zařízení sociálních služeb byli dva pozitivně testovaní ve dvou zařízeních. Následné testy mezi zaměstnanci a klienty v těchto zařízeních neprokázaly žádného dalšího nemocného.

Také situace v České republice je stabilizovaná a počty nově testovaných jsou zatím, a snad natrvalo, významně nižší, než byly prognózy epidemiologů na konci března. Vůbec jim to nevyčítám, ocitli se, stejně jako my, v mimořádné a nové situaci. Každé jejich slovo a názor byly mnohokrát použity nejenom pro zavádění všech omezujících opatření, ale také nyní, pro jejich uvolňování.

Podle všeho jsme v této fázi pandemie koronaviru Covid 19 uspěli. Všichni a společně. Někdy navzdory zmateným rozhodnutím a krokům na centrální úrovni, oznamovaných na tiskových konferencích dříve, než byla napsána potřebná krizová opatření. Uspěli jsme díky odpovědnosti miliónů obyvatel dodržujících pravidla a doporučení, díky desítkám tisíc lidí, kteří ušili roušky, vyráběli náhradní ochranné pomůcky, dodávali dezinfekci a pomáhali druhým všude tam, kde to bylo potřeba. Uspěli jsme rovněž díky vaší práci, kterou jste v posledních dvou měsících odvedli. Díky organizaci prací a všeho, co jste udělali pro obyvatele ve vašich městech a vesnicích.

Nehodlám se připojovat ke glorifikaci jednotlivců. Nemyslí si, že máme vyhráno. Slova o tisících lidech zachráněných před smrtí, s dovolením, označím za nechutný politický marketing. Ptáte se proč? Je to jednoduché. O novém typu koronaviru toho víme příliš málo a vůbec netušíme, jestli je tato fáze souboje s nemocí jejím koncem, nebo jde jen o začátek, či se nemoc vrátí v druhé vlně, o které mluví někteří odborníci. Je čas na novou upřímnost, musíme si přznat, co všechno nevíme a musíme se podle toho chovat.

V příštích týdnech, měsících a snad ne letech se budeme muset naučit žít s tím, že tady Covid 19 je a sám od sebe nezmizí. Budeme se muset věnovat nemocným lidem, nejvíce ohroženým skupinám obyvatel a chránit zdravotníky a další lidi v první linii. Zbytečně neriskovat a obříti se trpělivostí. A všem ostatním lidem umožnit návrat co nejbližší k normálnímu životu.

Bez vás by všechna vládní opatření a rozhodnutí nemohla být uváděna v život. Právě díky činnosti místní samosprávy, práci starostek, starostů, dobrovolných hasičů a tisíců dobrovolníků, by dosavadní průběh nemoci v České republice nemohl být takový, jaký je. Dáváte nám všem naději na rychlý návrat do normálních časů, na které se všichni společně těšíme.

S pozdravem



Co se nám nelíbí

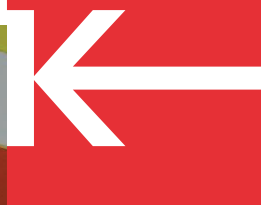
Vážení občané, když mě kdysi zastupitelstvo pověřilo vydáváním tohoto Zpravodaje, slíbil jsem si, že v něm nebudu publikovat žádné vulgární ani hanlivé výrazy. Toto však dělám v tomto příspěvku s velkým sebezapřením, poté co mi náš starosta poslal fotky toho, co objevil na boleslavském kopci a následně sám uklidil. Tam nějaký neskutečný bezmozek, který si zřejmě dělal pořádek v garáži, navezl pneumatiky pěkně do trávy u krajnice. Nechápu jednání tohoto člověka, který když už ty gumy naloží do auta, tak je neodveze do sběrného dvora ale vyhodí je v přírodě, aby to po něm někdo musel uklízet. Také proto, že obec provádí zdarma

dvakrát do roka svoz nebezpečného odpadu ze čtyř sběrných míst.

Stejně znechucený jsem byl začátkem jara, při procházce po nově budované cyklostezce, kde se pěkně nové odpočívadlo na Česko – Polské hranici stalo terčem řádění nějakých vandalů. Mohli to být stejně tak Češi jako Poláci. V každém případě pro normální lidi velice smutný pohled, pro ty hloupé zřejmě velká zábava.

Petr Coufal, místostarosta obce





UDÁLOST MĚSÍCE

Spolu to zvládneme!

V květnu si připomeneme narození Svaté Zdislavy, která svůj život zasvětila péči o nemocné a jejich uzdravování. Byla solidární vůči všem, kteří potřebovali pomoc. A právě solidarita je hnacím motorem všech, kdo v posledních měsících pomáhali, za což jim patří velký dík celé společnosti.

Květnové číslo magazínu *Kraj – příloha Libereckého kraje* mělo být původně věnováno oslavám 800. výročí narození svaté Zdislavy. Rozhodli jsme se ale, že obyvatele kraje seznámíme s mnoha projevy solidarity, které se za poslední měsíce v našem okolí objevily. Stejně jako svatá Zdislava, která nemyslela na sebe, se v uplynulé době zachovaly tisíce občanů Libereckého kraje a pomáhaly tam, kde to bylo nejvíc třeba. Šily roušky, dodávaly je na všechna místa, kde jich byl nedostatek, v kraji vyrostlo i několik rouškovníků, kde si kolemjdoucí mohli roušky zdarma vzít. Dobrovolníci roznášeli obědy, chodili na nákupy či venčit domácí mazlíčky seniorů a za to za všechno jim patří obrovské poděkování. Pozadu nezůstaly ani firmy,

organizace či odborně zaměřené školy, které zajišťovaly výrobu dezinfekce, filtrů do roušek, ochranných štítů či respirátorů. Naplnilo se tak heslo posledních měsíců „Spolu to zvládneme!“.

Pomáhali všichni, ale největší dík patří těm v první linii. Zdravotníkům, hasičům, policistům, vojákům, pečovateli, členům krizových štábů a starostům měst a obcí. Zapomenout ale nemůžeme ani na prodáváčky a lidi v zásobování, kteří přes každodenní ohrožení v podobě nákazy novým typem koronaviru pracovali pro bezpečí a blaho nás všech. DĚKUJEME! ←

text: Květa Šírová
foto: ZZS LK

Roušky všem

Vzhledem k akutnímu nedostatku ochranných prostředků vznikla spousta dobrovolnických dílen či domácností, které vyprodukovaly během chvíle stovky roušek pro sebe, své blízké i okolí. Se skvělým nápadem přišla Technická univerzita Liberec, a to vkládat do látkových roušek filtry z nanovláken, které umí zachytit až 90 procent všech částic s průměrem odpovídajícím velikosti virů.



Šití roušek na TUL. Zdroj: FB profil Martina Půty.

Profesoři Lukáš, Beran a Šedlbauer z fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické a fakulty strojní se svými studenty spustili okamžitě výrobu nanofiltrů. Stroj na výrobu nanovlákněné vrstvy roušek sestavili v rekordním čase. Na výrobě nanoroušek se tak začalo pracovat tam, kde výroba nanovláken ve velkém před 16 lety začala.

Velkou úlohu zde sehrál také tým studentů vedeným Davidem Svobodou z ekonomické fakulty, který během tří hodin nastavil komunikační kanál v podobě studentské iniciativy #ROUSKYSTULKOU a vyhlásil výzvu pro dobrovolníky i firmy, aby se zapojili do výroby roušek pro

všechny. Vyzvali domácnosti i soukromé dílny k šití jednoho typu látkových roušek s kapsou na nanofiltr a poskytli kompletní návod, jak roušky šít, v jakých rozměrech a jak s nimi zacházet. Dále vyzvali firmy,

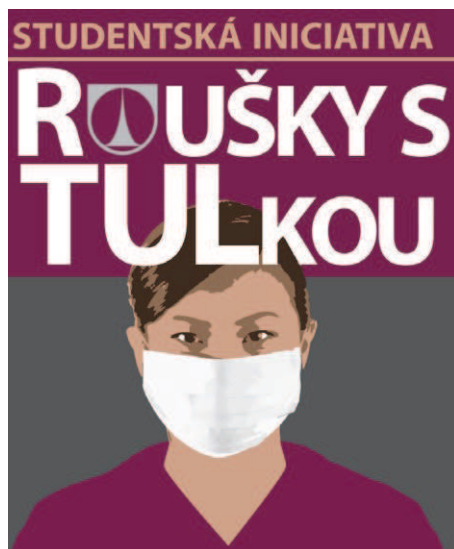
a DRYLOCK.CZ. Během pár dnů se tak na území Libereckého kraje začalo vyrábět 100 tisíc filtrů denně. V budově Krajského úřadu Libereckého kraje vznikla balírna filtrů, které byly následně distribuovány do všech zdravotnických a pečovatelských zařízení v kraji s vyhlídkou toho, že se nanofiltry dostanou i do obcí kraje prostřednictvím obecních úřadů. Liberecký kraj tak podpořil smysl vzniku studentské iniciativy, aby byly roušky s filtrem dostupné všem. Veškeré informace o výzvách a postupu, jak si roušku vyrobit a jak zacházet s nanofiltrem jsou dostupné na www.rouskystulkou.org.



Výroba nanofiltrů ve společnosti DRYLOCK.CZ. Foto: archiv LK.



Balírna nanofiltrů v multimediálním sálu krajského úřadu. Foto: archiv LK.



Výzva #ROUSKYVSEM. Zdroj: www.rouskystulkou.org.

aby se zapojily do výzvy a začaly vyrábět nanofiltry. Firmám poskytly poradenství a testovaly jejich látky pro výrobu nanofiltrů. Spojili se s Libereckým krajem – hejtmanem Martinem Půtou a Krizovým štábem Libereckého kraje, který dojednal první strojovou výrobu nanofiltrů do látkových roušek s firmami ELMARCO

V době vzniku tohoto vydání magazínu Kraj – příloha Libereckého kraje (1. 4.) byla kapacita výroby nanofiltrů v Libereckém kraji 100 tisíc kusů denně. Studenti se svou iniciativou snaží výrobu nanofiltrů rozšířit a jednájí i s firmami mimo Liberecký kraj. Spojili se také s českými celebritami a pokračují ve výzvě pro firmy i obyvatele. ←

Jak vyrobit a používat roušky s filtrem



Vkládání filtru do roušky. Foto: TUL.

Vkládání filtru do roušky

Papír o velikost A4 přeložte napůl a z jeho kratší strany odstříhnete pruh o šířce cca 1 cm. Do složeného papíru vložte nanofiltr tak, aby na delší straně mírně vystupoval (cca o jeden cm). Celý papír s nanofiltrem vložte do roušky. Přidržte přesahující nanofiltr zvenku přes roušku a papír vytáhněte ven. Filtr je umístěn v roušce a ta je připravena k použití.

Nasazení roušky s filtrem

Připravte roušku uzlem od sebe tak, aby byly švy směrem vzhůru. Takto budou švy orientovány směrem k tváři. Navlékněte roušku přes hlavu tak, abyste měli uzel směrem dolů. Rozdělte uzel. Pomocí ruky vytvarujte drát tak, aby vám obepnul nos. Stáhněte roušku pomocí tkaniček a vzadu zavažte, dejte pozor na možné vyvléknutí tkaniček z roušky. Dotvarujte oblast kolem nosu, aby rouška přiléhala. Rouška by měla pokrýt celou dolní část obličeje.

Návod na správné sundání roušky s filtrem

Roušku je nutné správně sundávat. Po rozvázání uzlu za hlavou nesmí spadnout na oblečení, aby svou případně kontaminovanou vrchní stranou nespadla na hrudník, tedy na oblečení. Proto nejprve rozvažte tkaničku za hlavou a držet konce v obou rukách (v případě, že se jedná o gumičku nebo pružnou tkaničku stačí jen převléknout přes hlavu a držet v obou rukách). Za stálého držení tkaničky přesuňte prsty až k hornímu okraji roušky a chytněte za rohy v horní části roušky. Zatahněte za roušku, zvětšíte si tím prostor pro protažení hlavy. Následně protáhněte hlavu a roušku umístěte do igelitového pytlíku nebo rovnou do nádoby na vyvěření včetně nanofiltru.

Údržba roušky

Použitou roušku sundejte s držením pouze za tkaničku a celou i s nanofiltrem ji vyvařte cca 15 minut ve vařící



Nasazení roušky. Foto: TUL.

vodě. Následně po usušení filtr vyjměte a vyhoďte. Bavlněnou roušku po usušení vyžehlete z obou stran. Rouška je připravena k dalšímu vložení nového nanofiltru a použití.

Roušky je dobré i během dne střídat, nepoužívat stále jednu s jedním filtrem. Po každém sundání je potřeba roušku umístit do uzavíratelného plastového sáčku, pokud se hned nevyváří, až do doby vyvěření. POZOR! Tento postup nemusí být vhodný pro všechny typy filtrů. Je potřeba vyzkoušet. Pokud by to nebylo možné vyvařit filtr spolu s použitou rouškou, je nutné filtr před vyvěřením vyjmout, umístit do plastového (mikrotenového) sáčku a i s ním vyhodit. Samotná rouška se pak vyváří stejným způsobem a nakonec nejlépe i přezehlí z obou stran.

text a fotografie: #ROUSKYVSEM



1

SPOLU V KRAJI

Pomáhají i školy

Do vlny solidarity se zapojily i střední školy v Libereckém kraji a zahájily výrobu veškerého materiálu pro zdravotníky, kterého je všeobecný nedostatek.

Vyšší odborná škola – SUPŠ a VOŠ Jablonec nad Nisou vyrábí zavaděče na šití šňůrek k rouškám a adaptéry do speciálních respiračních masek, které vymysleli vědci Českého vysokého učení technického v Praze.

Střední uměleckoprůmyslová škola v Jablonci nad Nisou vyrábí speciální součástky k potápěčským maskám, které putují ke zdravotnickému personálu.

Střední uměleckoprůmyslová škola sklářská, Železný Brod vyvinula vlastní ochranné štíty pro zdravotníky. Na jejich výrobu si materiál shání sami a tisknou je na 3D tiskárnách ve spolupráci s „3D tiskem proti Covid-19 – Liberecký kraj“. Tisková data pro výrobu štítů jim poskytla firma Průša 3D a dvě 3D tiskárny jim zapůjčila turnovská šperkárna. Její zaměstnanci i studenti šíjí roušky.

Střední uměleckoprůmyslová škola sklářská, Kamenický Šenov připravuje pro dobrovolníky materiál pro roušky a také vyvíjí ochranné brýle.

V Glassschool – Vyšší odborná škola sklářská a Střední škola, Nový Bor tisknou na 3D tiskárnách respirátory.

Střední průmyslová škola strojní a elektrotechnická a VOŠ Liberec pomáhá kolegům z ČVUT při výrobě adaptérů k ochranným filtrům.

Škola Kateřinky Liberec zásobuje rouškami města i terénní služby, reagovala tak na výzvu českých a moravských módních firem. Dále tiskne respirátory na svých 3D tiskárnách a zajistila dobrovolníky z řad studentů Komunitnímu centru Kontakt

pro pomoc zejména starším občanům. Škola také poskytla centru pět pedagogů pro hlídání dětí zdravotníků a členů bezpečnostních složek.

Střední průmyslová škola textilní v Liberci a Střední škola gastronomie a služeb byly pověřeny šitím roušek pro Liberecký kraj. Tvarovací drátky jim dodává Střední škola řemesel a služeb v Jablonci nad Nisou.

Střední školy hospodářské a lesnické ve Frýdlantu pomáhají přímo v organizacích zajišťující péči o seniory, v sociálních zařízeních v kraji vypomáhají také plnoletí žáci oboru sociální činnost Střední zdravotnické školy v Turnově. Ve zdravotnických zařízeních a zařízeních sociálních služeb vypomáhají také dobrovolníci ze Střední zdravotnické školy v Liberci.

Svým dílem pomoci přispívá také Střední průmyslová škola technická v Jablonci nad Nisou, která vyvíjí vlastní ochranné pomůcky. Vytvořila nový prototyp ochranných štítů, který nepotřebuje 3D tisk.

Nanoroušky pro Liberecký kraj ve značném objemu šily také společnosti Sdružení TULIPAN, z.s., a GRISHKO DANCE s.r.o.

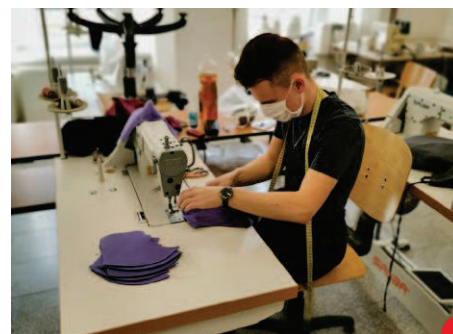
Pomoc podnikatelům: Podnikatelská ambulance Lipo.ink probíhá online

Jedná se o hodinovou bezplatnou konzultaci pro kohokoliv, kdo podniká v Libereckém kraji. Stačí si online zaregistrovat termín schůzky. Po rezervaci přijde klientovi potvrzení do emailu a odkaz do webové aplikace, kde bude hovor probíhat. Informace o Podnikatelské Ambulanci: lipo.ink/cs/program/ambulance. Rezervace termínu: bit.ly/ambulance_rezervace. ←

1-5 Ukázky pomoci ve školách.
Foto převzato z FB profilu hejtmana Martina Půty.
6 Podnikatelská ambulance Lipo.ink.



2



3



4



5

Podnikatelská ambulance

Rezervujte si svůj termín na www.lipo.ink nebo přes QR kód.

Ordinační hodiny

Út - 14:00-16:00
St - 10:00-12:00
Pá - 13:00- 15:00

6

Kraj. Příloha Libereckého kraje. Vychází 11x ročně.

Vydává Liberecký kraj, U Jezů 642/2a, 461 80 Liberec 2. IČO: 70891508. Ev. č.: MK ČR E 21924. Redakční radu tvoří nominovaní zástupci zastupitelských klubů Zastupitelstva LK a Krajského úřadu LK, předsedkyní je Květa Šírová. Redakce: media@kraj-lbc.cz, tel: +420 485 226 111.

Číslo 5/2020 vyšlo 1. května 2020, uzávěrka byla 15. dubna 2020.

magazin.kraj-lbc.cz

www.facebook.com/krajlk

Liberecký kraj